



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci

žalobkyně: **A.-E. P.**
zastoupená P. P., zákonným zástupcem

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, IČ 00007064
Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 10. 2018, č. j. OAM-759/ZA-ZA11-HA08-2018

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a obsah žaloby

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného byla žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zamítnuta jako zjevně nedůvodná. Toto rozhodnutí žalobkyně napadla včas podanou žalobou, v níž uvedla, že nesouhlasí s rozhodnutím správního orgánu, neboť žalovaný porušil ustanovení Úmluvy OSN o právech dítěte.

2. Zákonný zástupce nezletilé žalobkyně v žalobě uvedl, že žalovaný nijak nezohlednil faktickou situaci nezletilé, konkrétně to, že se o nezletilou nemá v zemi původu kdo postarat a zajistit jí ubytování a patřičnou péči. Nezletilá není schopna se o sebe sama postarat v místě narození (Mongolsko). Zákonný zástupce (otec nezletilé) i matka nezletilé mají na území České republiky dlouhodobý pobyt za účelem zaměstnání. Dle Úmluvy o právech dítěte je Česká republika povinná respektovat právo dítěte a jeho rodinné svazky. V zájmu dítěte tak není, aby došlo k oddělení od rodičů proti jeho vůli.
3. Žalobkyně navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

II. Vyjádření žalovaného k žalobě

4. Žalovaný uvedl, že žalobní námitky považuje za liché. V případě žalobkyně je zřejmé, že svoji vlast neopustila na základě žádného z relevantních důvodů ve smyslu zákona o azylu a ani její obavy z návratu do Mongolska nelze považovat za opodstatněné ve smyslu ustanovení § 12, § 13, § 14 a § 14a a § 14b zákona o azylu. Především bylo zjištěno, že Mongolsko splňuje základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu /§ 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu/ a bylo proto zařazeno na seznam zemí, které ČR považuje za bezpečné země původu - viz § 2 bod 8 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců. Z výpovědi žalobkyně, resp. jejího otce, v rámci správního řízení o její azylové žádosti a ani z obsahu podané žaloby nebylo zjištěno, že by v jejím případě tento předpoklad neplatil. V této souvislosti je třeba připomenout, že je to právě žalobkyně (nikoliv žalovaný), která musí vyvrátit, že v jejím případě nelze Mongolsko považovat vůči ní za bezpečnou zemi původu; tuto (vyvratitelnou) domněnku však žalobkyně nevyvrátila a ostatně ani netvrdila, že by návrat do Mongolska, krom problémů spojených s jejím nízkým věkem, kdy je zcela evidentní, že bez pomoci dospělých členů rodiny se neobejde ani v Mongolsku, ale ani nikde jinde, nebyl pro ni bezpečný ve smyslu důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v některé z jejích forem. Z průběhu správního řízení a ostatně i z podané žaloby je zcela evidentní, že žádost o udělení MO se zákonný zástupce žalobkyně snaží zajistit nezletilé žalobkyni legální pobyt na území ČR, bohužel však prostředkem, který k tomuto cíli nevede, což žalovaný správní orgán zcela jasně uvedl v odůvodnění svého rozhodnutí. Jediným způsobem, jak danou situaci řešit, je využít některého z pobytových oprávnění podle zákona o pobytu cizinců. Žalovaný proto trvá na nedůvodnosti její žádosti a na správnosti svého rozhodnutí. Informace potvrzující, že Mongolsko lze považovat za bezpečnou zemi původu a informace o bezpečnostní a politické situaci, jsou součástí správního spisu a žalobkyně, resp. její zákonný zástupce, s nimi byl seznámen dne 20. 9. 2018 (viz listy 20 a 21 správního spisu) a byly i hodnoceny při posuzování žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany (viz strana 3 napadeného správního rozhodnutí).
5. Žalovaný je přesvědčen, že v případě žalobkyně došlo k jednoznačnému naplnění podmínek pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu a má za to, že rozhodnutí vychází z řádně zjištěného stavu věci. V podrobnostech pak žalovaný odkázal na obsah správního spisu.

III. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

6. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). O žalobě rozhodl bez nařízení jednání při splnění podmínek dle § 51 odst. 1 s. ř. s., jelikož žalovaný i žalobkyně s tímto postupem výslovně souhlasili.
7. V přezkumném řízení soud ověřil z obsahu správního spisu následující rozhodné skutečnosti.
8. Žalobkyně podala dne 6. 9. 2018 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Jako důvody žádosti uvedl otec žalobkyně to, že on i jeho manželka mají v ČR pracovní vízum a byl jim povolen dlouhodobý pobyt. Dceři vyřídili turistické vízum. V průběhu jejího pobytu v ČR zemřela její babička, která o ni v Mongolsku pečovala. Protože se v současnosti nemá v Mongolsku o nezletilou kdo starat, rodiče chtějí, aby zůstala s nimi v ČR.
9. Během pohovoru vedeného správním orgánem s otcem žalobkyně tento dále doplnil, že jediný důvod, proč nemohou odcestovat do Mongolska je to, že tam je velmi špatně placená práce. Nezletilá (žalobkyně) neměla ve vlasti žádné problémy z důvodu rasy, pohlaví či národnosti.
10. Součástí správního spisu jsou dále informace shromážděné žalovaným ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv v Mongolsku, konkrétně žalovaný při posouzení žádosti žalobkyně kromě výpovědi jejího zákonného zástupce vycházel ze zprávy Hodnocení Mongolska jako bezpečné země původu z května 2018, Informace OAMP ze dne 29. 8. 2018 o Bezpečnostní a politické situaci v Mongolsku, Zprávy Amnesty International ze dne 22. 2. 2018. Žalobkyni byla dána možnost se dle § 36 odst. 3 správního řádu seznámit s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich získání. Žalobkyně této možnosti prostřednictvím zákonného zástupce nevyužila, žádné doplnění podkladů či dokazování nežádala, nevnesla žádné námitky. Ve správním spisu je dále založen úmrtní list D. V.
11. Na základě takto zjištěného skutkového stavu věci poté dospěl krajský soud k následujícím právním závěrům.
12. Z ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu vyplývá, že jako zjevně nedůvodná se zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokázali žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.
13. Dle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu pro účely tohoto zákona se rozumí bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a, který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných

opravných prostředků, a který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.

14. Dle § 16 odst. 3 zákona o azylu jsou-li důvody pro zamítnutí žádostí o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádostí o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odst. 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
15. Bezpečnost dané země se neposuzuje ad hoc, nýbrž dle ustáleného seznamu, který poskytuje prováděcí vyhláška. Podle § 2 bod 16. vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu, považuje Česká republika Mongolsko za bezpečnou zemi původu.
16. Soud se v přezkoumávané věci zejména zabýval posouzením důvodnosti námitky zákonného zástupce nezletilé žalobkyně, směřující do nedostatečného zjištění skutkového stavu ze strany žalovaného, respektive nezohlednění faktické situace nezletilé.
17. Shora citované ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu spočívá na pojmu „bezpečná země původu“ vymezeném v § 2 odst. 1 písm. k) téhož zákona. Občany pocházející z bezpečných zemí původu nelze pak bez dalšího považovat za osoby vyžadující ochranu — specifickým prvkem uvedené praxe je tedy nezkoumání důvodů pro udělení azylu a doplňkové ochrany, ale toliko posouzení, zda daná země podmínky definice „bezpečné země původu“ splňuje. Na druhou stranu však není vyloučeno, aby v azylovém řízení konkrétní osoba prokázala opak, tedy že v jejím případě ze strany domovského státu k porušování mezinárodních azylových zásad dochází.
18. Žalovaný byl proto v dané věci pro závěr o zamítnutí žádosti žalobkyně s ohledem na její zjevnou nedůvodnost povinen dle § 16 odst. 2 zákona o azylu prokázat, že Mongolsko lze považovat za bezpečnou zemi původu. Vzhledem k tomu, že však prováděcí vyhláška k zákonu uvedenou zemi výslovně zmiňuje ve svém § 2 bodu 16., byla jeho procesní situace o to jednodušší, že nemusel zkoumat naplnění jednotlivých znaků vymezených v § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, ale mohl rovnou přistoupit ke konstatování splnění podmínek bezpečnosti Mongolska jako země původu žalobkyně. I přesto je však součástí správního spisu několik zpráv hodnotících bezpečnostní a politickou situaci v Mongolsku. Z podkladů lze současně spolu s prováděcí vyhláškou ověřit, že Mongolsko je možné považovat za bezpečnou zemi původu. Žalovaný tedy splnil své povinnosti týkající se řádného zjištění skutkového stavu, neboť žalobkyně není osobou, která by pocházela ze států, jež za „bezpečné země původu“ ani „bezpečné třetí země“ považovat nelze.
19. Krajský soud dále konstatuje, že charakteristickým znakem řízení o azylu v případě bezpečných zemí původu oproti jiným obdobným azylovým řízením je zvýšení důkazního břemene ve vztahu k žadatelům. Jelikož se dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů u bezpečných zemí presumuje, leží hlavní odpovědnost za prokázání opaku právě na žadatelích. Povinností žalobkyně bylo **azylově relevantní skutečnosti** nejen tvrdit, ale zejména tato tvrzení doložit. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, „*Institut bezpečné země původu zakotvený v ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu [dnes písm. k)] a v čl. 29 a 30*

procedurální směrnice totiž stanoví presumpci nedůvodnosti žádostí osob přicházejících z dané země - srov. ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu (...) [dnes ust. § 16 odst. 2]. Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu.“

20. V dané věci jde o fakt, že je žalobkyně nezletilá a jak podotkl správně žalovaný – nedokáže se o sebe postarat nejen v Mongolsku, ale samozřejmě ani nikde jinde. Krajský soud poznamenává, že žalovaný správně vyhodnotil, že tato skutečnost sama o sobě nespadá pod žádný z důvodů pro možnost udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu (tj. pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, nebo odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě). Žalovanému tak nezbylo vyhodnotit žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou, a jako takovou ji zamítnout.
21. Soud dále odkazuje na shora citovaný § 16 odst. 3 zákona, dle něhož je výslovně stanoveno, že správní orgán v případě zjevně nedůvodných žádostí neposuzuje, zda by mohl být žadatel o udělení mezinárodní ochrany vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12, splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14, hrozí mu vážná újma podle § 14a nebo lze v jeho případě užít tzv. doplňkové ochrany podle § 14b. Žalovaný tudíž nebyl na rozdíl od jiných řízení o mezinárodní ochraně povinen se dalšími důvody pro udělení azylu žalobkyni zabývat. Žalovaný vedl pohovor se zákonným zástupcem žalobkyně důsledně tak, aby byly vyloučeny pochybnosti o existenci azylově relevantních důvodů na straně žalobkyně. V průběhu řízení bylo objasněno, že jediným důvodem žádosti je legalizace pobytu nezletilé na území ČR. Žalovaný nad rámec posouzení žádosti žalobkyni řádně poučil o tom, že azylové řízení není konstruováno jako prostředek k legalizaci pobytu. Odkázal na jiné zákonné cesty, nikoli specifický institut mezinárodní ochrany formou azylu. Dále upřesnil, že pokud žadatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, toto ještě samo o sobě nevylučuje pobyt takového cizince na území ČR, jsou-li k tomu dány rodinné důvody; tuto otázku je však potřeba řešit dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Soud se s tímto odůvodněním správního orgánu ztotožňuje a považuje je za dostatečné, nikoli formální a strohé, jak bylo uvedeno v žalobě. Námitky o opomenutí nejlepšího zájmu dítěte proto soud odmítl jako neopodstatněné.
22. Vzhledem k výše uvedenému soudu nezbyvá než zopakovat, že azylové řízení je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území České republiky a nelze ho zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na zdejším území, tak jak jsou upraveny zákonem o pobytu cizinců. S učiněnými závěry žalovaného se tak soud plně ztotožnil. Krajský soud uzavírá, že neshledal formální nedostatky napadeného rozhodnutí ani žádné vady správního řízení, které předcházelo jeho vydání. Dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu) a žalovaný rozhodnutí rovněž řádně odůvodnil (§ 68 odst. 3

správního řádu). Pochybení soud neshledal ani v případě opatření podkladů pro vydání rozhodnutí a jejich hodnocení (§ 50 správního řádu). Žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

IV. Náklady řízení

23. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobkyni, která ve věci úspěch neměla. Z obsahu soudního spisu je však patrné, že žalovanému žádné náklady v řízení před soudem nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.).

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení.

Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 17. června 2020

JUDr. Jana Kábrtová v. r.
samosoudkyně